

Posudek oponenta na diplomovou práci

Název práce: Validizační studie Dotazníku psychotických prožitků (QPE)

Autorka: Bc. Kristýna Schinková

Oponent: PhDr. Mabel V. Rodríguez M., Ph.D.

Katedra Psychologie, FF UK, Národní ústav duševního zdraví, Klecany

PŘÍNOSNOST tématu, kterým se autorka ve své diplomové práci zabývala, spočívá v prověření validity a reliability české verze dotazníku psychotických prožitků (PQE). Tento nový, ale již prověřený dotazník přináší nový nástroj pro výzkum a klinickou praxi.

Hlavním CÍLEM předložené práce je „představit různé druhy psychotických prožitků a zejména pak ověřit psychometrické vlastnosti nově vznikající metody – Dotazníku psychotických prožitků“

PO FORMÁLNÍ STRÁNCE práce obsahuje 103 stránek včetně seznamu literatury a přílohy. Práce je rozdělena přehledně. Seznam literatury odpovídá práci. V práci chybí jasně vyjádřené výzkumné otázky.

ABSTRAKT je prezentován ve dvou jazycích: českém a anglickém jazyce. Anglický překlad je srozumitelný. Po obsahové stránce abstrakt plní svůj účel.

V TEORETICKÉ ČÁSTI autorka práci rozdělila do pěti velkých tematických částí. Každá část je pak dělena na popisy dané části. Práce je tím přehledná. V teoretické části autorka prezentuje původní verzi dotazníku PQE, ze které vychází český překlad. V tabulce 1 prezentuje autorka docela hezký přehled metod mapujících psychotické prožitky.

Dotazy:

1. *Autorka píše o halucinacích a náhledu na ně. Pojem pseudohalucinace se v práci nepoužívá. Zajímalo by mě, proč se s tímto pojmem nepracuje.*
2. *Jsou iluze skutečně již psychotický prožitek?*
3. *Jak se v dotazníku rozlišuje při závažnosti bludů na to, že blud je nebo není systematizován?*
4. *Na str. 19 autorka v souvislosti s autoakuačním bludem píše: „Nícméně je možné, že nejvíce výskytů tohoto bludu nahrává přítomnost právě jak depresivní nálady, tak psychotických projevů.“ Co tím autorka myslí?*

V EMPIRICKÉ ČÁSTI je práce dělena podle zvyklosti. Cíle výzkumu, popis souboru a celková metodologická část je jasná, přehledná. Opět bych chtěla upozornit na to, že v práci chybí jasné vyjádřené výzkumné otázky.

V části diskuzi jsem uvítala náhled na variabilitu souboru a dopad na výsledky.

Dotazy:

1. *Proč se dotazník PANSS zadával jen u části klinické populace?*
2. *Proč se jen u části souboru sledovala shoda posuzovatelů?*
3. *V původní studii pro ověření Stability v čase je použito rozmezí 7 dnů. V prezentované studii autorka použila rozmezí 3 dnů (důvody autorka v textu vysvětluje proměnlivostí symptomů a zjištění symptomatologie za poslední týden, str. 46). Naměřené korelace test-retest reliability se ukázaly silnější v této studii. U vnitřní konzistence a shody posuzovatelů se naměřené hodnoty v této studii ukázaly také jako větší. Čím si autorka vysvětluje, že Česká verze vykazuje lepší hodnoty ve Stabilitě a obecně ve všech naměřených oblastech týkající se reliability?*
4. *Při ověřování konstruktové validity vyšla vysoká korelace mezi AH a položkou ze škály PANSS P3 Halucinace. Korelace však byla podstatná i pro VH. Rossell et al., 2019 takovou korelaci mezi VH a P3 nenašli. Čím si autorka takový rozdíl vysvětluje? A vzhledem k otázce č. 3 by mě zajímalo, jaké jsou hlavní rozdíly mezi oběma studii, které ovlivnily rozdíl ve výsledcích psychometrických?*
5. *K jednotlivým diagnostickým skupinám ze schizofrenního okruhu: Při diskuzi autorka uvažuje o tom, že větší zastoupenost paranoidních bludů v klinické populaci byla asi sycená skupinou pacientů s dg Schizofrenie, kteří tvořili většinou část vzorku. Analyzovala se zastoupenost jednotlivých psychotických prožitků podle diagnózy? Mělo by smysl takovou analýzu provést? Ev. Co by nám to do kliniky či výzkumu přineslo použití dotazníku?*
6. *Čím si vysvětlit, že u bludů jsou paranoidní bludy víc zastoupené ve „zdravé populaci“, než vztahovací bludy? očekávala bych opak.*
7. *Formálně, v práci jsem našla cíle, ale postrádám výzkumné otázky. Kromě ověření psychometrických vlastností dotazníku, autorka srovnávala výsledky dvou skupin. Ani zde jsem nenašla formulovanou výzkumnou otázku.*

CELKOVĚ jde o dobrou psychometrickou práci, velice přínosná práce, jak pro klinickou, tak i výzkumnou oblast. Práce svých konkrétních cílů dosáhla, avšak práce si formálně nepoložila výzkumné otázky, nad kterými by se mohlo diskutovat.

Předloženou práci DOPORUČUJI K OBHAJOBĚ a HODNOTÍM mezi VELMI DOBROU A DOBROU podle průběhu obhajoby.

V Praze, 14. ledna 2020

PhDr. Mabel V. Rodriguez, Ph.D